

Тюпова Т., Новгородський А. Перші знахідки борошністоросяного гриба *Erysiphe arcuata* U. Braun, V.P. Heluta & S. Takam. у Тернопільській області // Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій» (м. Львів, 8–11 вересня 2022 р.). – Львів : СПОЛОМ, 2022. – С. 134–135.

ПЕРШІ ЗНАХІДКИ БОРОШНИСТОРОСЯНОГО ГРИБА *ERYSIPHE ARCUATA*
U. BRAUN, V.P. HELUTA & S. TAKAM. В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Тюпова Т., Новгородський А.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Харків

e-mail: ttyupova@gmail.com; andreynovgorodsky@gmail.com

Tiupova T., Novgorodsky A.: FIRST RECORDS OF THE POWDERY MILDEW FUNGUS *ERYSIPHE ARCUATA* U. BRAUN, V.P. HELUTA & S. TAKAM IN TERNOPIL REGION. The first findings of the powdery mildew fungus on the territory of Ukrainian Podillia (green areas in the city of Ternopil and Medobory Nature Reserve) are reported. Information about the distribution of the species in the world and the localities from which it is known in Ukraine is summarized.

Keywords: fungi, biodiversity, powdery mildew, hornbeam, Carpinus, Medobory Natural Reserve

Фітопатогенний гриб *Erysiphe arcuata* U. Braun, V.P. Heluta & S. Takam. належить до порядку Erysiphales, класу Leotiomycetes з відділу Ascomycota. Він розвивається на живих листках граба (*Carpinus betulus* та *C. tschonoskii*) і викликає хворобу, що має назву справжня борошниста роса (Braun, Cook, 2012).

Вид був описаний як новий для науки лише 2007 р. на основі матеріалів з України. Голотип був зібраний у жовтні 2005 р. проф. В.П. Гелютою у м. Київ (біля будівлі Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАНУ). Доцільність виокремлення виду підтверджена морфологічними та молекулярно-філогенетичними дослідженнями (Braun et al., 2006, 2007). Станом на цей час в Україні вид також відомий з АР Крим (схили гори Ай-Петрі), з Волині (м. Ковель та околиці) та Канівського природного заповідника (Braun et al., 2006; Гелюта, 2006, Гелюта, Аніщенко, 2021). Слід звернути увагу, що зразки з Канівського заповідника були зібрані ще у 1983-84 рр., але ідентифікували їх лише у 2006 р. (Гелюта, 2006).

Вважається, що *Erysiphe arcuata* було завезено з Азії і відтоді він поступово поширюється Європою. На сьогоднішній день у Європі знахідки цього гриба відомі з Австрії, Великобританії, Німеччини, Польщі, Румунії, Словаччини, Угорщини, України, Франції, Чорногорії та Швейцарії, а в Азії з Вірменії, Ірану, Кореї та Японії (Braun et al., 2012; Lee, 2012; Chinan, Mânzu, 2021).

Нещодавно, а саме 13 серпня 2022 р., спороношення *Erysiphe arcuata* було знайдено нами у двох локаціях на території Тернопільської області: у штучних насадженнях граба в м. Тернопіль, а також на території природного заповідника «Медобори» (околиці с. Красне Чортківського району Тернопільської області). Наші знахідки *E. arcuata* є першими реєстраціями виду на території Українського Поділля.

1. Гелюта В.П. Борошнисторосяні гриби (Порядок Erysiphales) Канівського природного заповідника // Заповідна справа в Україні. 2006. Т. 12, № 2. С. 23-32.
2. Гелюта В.П., Аніщенко І.М. Борошнисторосяні гриби (Erysiphales, Ascomycota) Західного Полісся України // Український ботанічний журнал. 2021. Т.78, № 6. С. 381-398.
3. Braun U., Cook R.T. Taxonomic Manual of the Erysiphales (Powdery Mildews), 2012. Utrecht: CBS. 707 p.
4. Braun U., Heluta V., Takamatsu S. Validation of two species of the genus *Erysiphe* (Erysiphales) // Schlechtendalia. 2007. Vol. 16. P. 99-100.
5. Braun U., Takamatsu S., Heluta V., Limkaisang S., Divarangkoon R., Cook R., Boyle H. Phylogeny and taxonomy of powdery mildew fungi of *Erysiphe* sect. *Uncinula* on *Carpinus* species // Mycological Progress. 2006. Vol. 5. P. 139-153.
6. Chinan V.-C., Mânzu C.C. First report of *Erysiphe arcuata* on *Carpinus betulus* in Romania // Journal of Plant Pathology. 2021. Vol. 103, № 1. P. 103-405.
7. Lee H.B. First report of powdery mildew caused by *Erysiphe arcuata* on lanceleaf coreopsis (*Coreopsis lanceolata*) in Korea // Plant Disease. 2012. Vol. 96, N 12. P. 1827.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, канд. біол. наук, доцента кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна